

BIULETYN UZDROWISKOWY

Nr 7 (66)

**Stowarzyszenie
Gmin
Uzdrawiskowych RP**

BIULETYN UZDROWISKOWY

Nr 7 (66)

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP

Redakcja

Bogusław Sawicki – redaktor naczelny, **Wojciech Fułek** – redaktor językowy,
Jan Golba – redaktor tematyczny, **Iwona Drozd** – sekretarz redakcji

Rada Naukowa

Andrzej Rapacz (*Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu*),
Elżbieta Węclawowicz-Bilska (*Politechnika Krakowska im. Tadeusza Kościuszki*),
Marek Zdebel (*Uniwersytet Śląski w Katowicach*),
Janusz Szopa (*Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*),
Tadeusz Burzyński (*Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfantego w Katowicach, Instytut Turystyki w Krakowie*),
Diana Dryglas (*Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie*),
Tomasz Wołowicz (*Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie*),
Janka Zálešáková (*St. Elisabeth University, Słowacja*),
Honorata Danilcenko (*Litewski Uniwersytet Rolniczy, Litwa*),
Purshottam Das Gupta (*Gujarat University, India*)

Lista recenzentów znajduje się na stronie internetowej czasopisma

<http://sgurp.pl/wydawnictwo/biuletyn-uzdrowskiowy.html>

Wersja papierowa jest wersją pierwotną

Adres Redakcji

Stowarzyszenie Gmin Uzdrowskich RP
33-380 Krynica-Zdrój, ul. Czarny Potok 27/24
tel. 18 477 74 50, fax 18 477 74 51
e-mail: biuro@sgurp.pl

„Biuletyn Uzdrowskiowy” jest indeksowany w bazach:

CEON Biblioteka Nauki
BazHum
Index Copernicus International
The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH)

Fotografie:

Archiwum SGU RP
Archiwa UMiG Członkowskich SGU RP
Fotografia na okładce: Park Solankowy w Inowrocławiu.

Skład i łamanie:

Joanna Długosz

Druk:

Wydawnictwo i Drukarnia NOVA SANDEC
33-300 Nowy Sącz, ul. Lwowska 143
tel./fax 18 547 45 45, tel. 18 441 02 88
e-mail: biuro@novasandec.pl
www.novasandec.pl

ISSN 2543-9766

Październik 2018, Nakład 500 egz.

Spis treści

Od Redakcji 5

Z ŻYCIA SGU RP

Posiedzenie Zarządu SGU RP w Ustroniu (I. Drozd) 7

Miasta polskie wobec zjawiska najmu krótkoterminowego dla turystów (I. Drozd) 11

KONGRES UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Wystawcy 15

EKO HESTIA SPA

Więcej terenów zielonych w Busku-Zdroju (UM Busko-Zdrój) 23

Prezentacja uczestników III edycji konkursu EKO HESTIA SPA (Wojciech Fułek) 27

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Jelenia Góra 37

Krynica Zdrój 41

REFERATY I WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH

Panel I. Wystąpienie wprowadzające: Czy uzdrowiska i ich potencjał dają szansę rozwoju nowych form lecznictwa uzdrowiskowego oraz turystyki zdrowotnej?

Dr Jan Golba, Prezes Zarządu SGU RP, Burmistrz Muszyny 45

Od Redakcji

Szanowni Państwo,

Przekazujemy Państwu kolejny numer czasopisma naukowego SGU RP „Biuletyn Uzdrawiskowy”.

Przedstawiciele Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrawiskowych RP obradowali w Ustroniu. W trakcie posiedzenia poruszano kwestie niezwykle ważne dla środowiska samorządowego i prawidłowego funkcjonowania gmin uzdrawiskowych.

W Muzeum Historycznym Miasta Krakowa przedstawiciele polskich miast spotkali się, aby porozmawiać o narastającym zjawisku najmu krótkoterminowego. Debata została zorganizowana w ramach projektu „Miasta historyczne 3.0” prowadzonego przez Kraków.

Gmina Busko-Zdrój zakończyła realizację zadania sfinansowanego częściowo ze środków pochodzących z nagrody w konkursie EKO HESTIA SPA. Zachęcamy do zapoznania się z notatką na temat projektu pn. „Więcej terenów zielonych w Busku-Zdroju”. Kolejne odsłony konkursu cieszą się coraz większą popularnością. W III edycji bierze udział 14 gmin zrzeszonych w SGU RP. Na łamach czasopisma prezentujemy państwu pierwszą część tegorocznych uczestników konkursu.

Jelenia Góra i Krynica Zdrój to kolejne gminy członkowskie SGU RP, których walory turystyczno-uzdrawiskowe przedstawiamy w „Biuletynie Uzdrawiskowym”.

Obecny numer czasopisma rozpoczyna nowy cykl, w którym zamieszczone będą prezentacje i wystąpienia z XXVII Kongresu Uzdrawisk Polskich w Augustowie. Wystąpienie dr Jana Golby (Prezesa SGU RP), wprowadzające w panel pierwszy i motto kongresu „Uzdrawiska XXI wieku to spełnione nadzieje czy niewykorzystane szanse?” prezentujemy Państwu jako pierwsze.

Iwona Drozd

Kierownik Biura SGU RP

Z ŻYCIA SGU RP

Posiedzenie Zarządu SGU RP w Ustroniu

Dnia 27 sierpnia 2018 roku Hotel Olympic w Ustroniu gościł przedstawicieli Zarządu Stowarzyszenia Gmin Uzdrowiskowych RP.

W posiedzeniu uczestniczyli:

- Jan Golba – Prezes Zarządu
- Leszek Dzierżewicz – Zastępca Prezesa
- Wojciech Farbaniec – Członek Zarządu
- Jerzy Terlecki – Członek Zarządu
- Ireneusz Szarzec – Burmistrz Ustronia

Spotkanie zostało zwołane w związku z koniecznością wprowadzenia zmian w planie budżetowym

stowarzyszenia, polityce rachunkowości oraz polityce ochrony danych. Niezwykle ważnym punktem obrad było omówienie kwestii związanych z aktualizacją operatów uzdrowiskowych i zanieczyszczeniem powietrza. Uczestnicy spotkania dyskutowali nad propozycją wprowadzenia podatku turystycznego w miejscowościach uzdrowiskowych i turystycznych.

Jan Golba – Prezes Zarządu SGU RP wyjaśnił, że najczęściej występujące problemy związane z aktualizacją operatów uzdrowiskowych dotyczą oceny jakości powietrza. W niektórych gminach instytucje wydające świadectwa jakości powietrza, na

podstawie przeprowadzonych badań, rekomendują ograniczenie profili leczniczych uzdrowisk. Istnieją gminy w których występują przekroczenia norm w zakresie PM₁₀, PM_{2,5} i benzo(a)pirenu, ale zgodnie z rozporządzeniem stanowią one zaledwie ok. 8% z wszystkich czynników branych pod uwagę przy ocenie jakości powietrza. Jeżeli nawet występują okresowe przekroczenia w zakresie tych wskaźników to nie znaczy, że powietrze straciło swoje właściwości sprzyjające leczeniu. Biorąc pod uwagę, że pozostałe normy techniczne nie wykazują przekroczeń to należy przyjąć, że przekroczenia występujące w tych przypadkach zaburzają jedynie proces leczenia, lecz nie uniemożliwiają go. Prezes Zarządu podkreślił,

że w gminach uzdrowiskowych realizowanych jest wiele inwestycji związanych z poprawą jakości powietrza. Obserwujemy duży progres w zakresie poprawy jakości powietrza w uzdrowiskach. Zarząd SGU RP podkreślał, że nadal nie ma ze strony rządu kompleksowego wsparcia dla ograniczenia niskiej emisji w uzdrowiskach. Nadal nie są wprowadzone normy techniczne dla pieców, na paliwa stałe – w tym węgiel. Konstrukcja Rozporządzenia Rady Ministrów jest taka, że czystość powietrza nadal ustala się w strefie, więc gminy nie mają możliwości aby spełnić to kryterium.

Związek Miast Polskich przygotował propozycję inicjatywy legislacyjnej dotyczącej najmu krótkoterminowego, która pozwoli na rozwiązanie coraz bardziej palącego problemu polskich miast uzdrowiskowych i turystycznych. Zaproponowano, aby opłatę miejscową zamienić na podatek turystyczny. Opłata miejscowa jest pobierana od osób fizycznych przebywających dłużej niż dobę w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych. Opłatę miejscową pobiera się w miejscowościach posiadających korzystne właściwości klimatyczne, walory krajobrazowe oraz warunki umożliwiające pobyt osób w tych celach oraz w miejscowościach znajdujących się na obszarach, którym nadano status obszaru ochrony uzdrowiskowej.

Możliwość pobierania podatku turystycznego nie byłaby uzależniona od oceny jakości powietrza w strefie.

Ustron

W Krakowie i kilku miejscowościach uzdrowiskowych istnieje problem związany z nagminnym wynajmowaniem mieszkań prywatnych na najem krótkoterminowy. Tracą na tym hotele, państwo i same miejscowości.

Obecnie obowiązujące w naszym kraju przepisy nie stanowią żadnych ram dla najmu krótkoterminowego, pozostawiając wynajmującym całkowitą swobodę działania w tym zakresie. W Polsce nie obowiązują nawet licencje i obowiązek rejestracji tak jak w krajach Europy Zachodniej.

Pierwsza historyczna wzmianka o Ustroniu pochodzi z 1305 r. i zapisana jest w Księdze Uposażenia Biskupów Wrocławskich, w której, w wykazie wiosek zobowiązanych do płacenia dziesięciny, wymienione są m.in. Ustrona i Lypowetz. I dlatego

właśnie rok 1305 przyjęto umownie za datę założenia Ustronia, choć sama miejscowość jest niewątpliwie starsza. Uzdrowisko posiada ponad 200 letnią historię. Tradycje uzdrowiskowe sięgają połowy XVII w. gdy przyjeżdżano do Ustronia ze względu na łagodny klimat, uroki gór i tzw. kuracje serwatkowe, którymi leczono choroby przewodu pokarmowego i anemię. W II poł. XVIII w. odkryto tu rudę żelaza i uruchomiono hutę. Pracownicy huty zauważyli, że woda ogrzana żużlem wielkopieczowym łagodzi bóle reumatyczne. Odkrycia te zostały potwierdzone badaniami lekarskimi. W II poł. XIX w. odkryto źródło wody żelazistej i pokłady borowiny, co przyczyniło się do zainteresowania Ustroniem jako kurortem, leczono tu choroby reumatyczne, dolegliwości stawowo-mięśniowe

oraz choroby układu oddechowego. W 1882 r. Rząd Krajowy w Opawie zatwierdził Ustroń jako austriackie uzdrowisko. Od 1901 r. znany stał się Zakład Kąpeli Borowinowych, którego nowoczesne urządzenia i bogaty zestaw proponowanych zabiegów zasłynęły daleko poza Ustroniem. W okresie międzywojennym nastąpiła elektryfikacja wsi, uregulowano rzekę Wisłę, wybudowano basen kąpielowy, korty tenisowe, uporządkowano parki i ścieżki spacerowe. Dnia 28 grudnia 1956 r. Ustroń otrzymał prawa miejskie, w 1967 r. – prawa uzdrowiska, a w 1972 r. WRN w Katowicach uchwaliła dla niego statut.

Dodatkowo status uzdrowiska umocniły odkryte złoża wysokostężonej solanki termalnej i stosowanie nowoczesnych metod terapii. Ustroń to obecnie uzdrowisko na skalę międzynarodową. Znajduje się tu wiele sanatoriów i ośrodków rehabilitacyjnych, wyposażonych w najnowocześniejsze urządzenia, świadczące szeroki zakres zabiegów i wysoki poziom usług. Solanki i borowiny należą do najlepszych w kraju. Uzdrowisko oferuje rehabilitację i leczenie chorób układu ruchu, krążenia, dróg oddechowych i obwodowego układu nerwowego.

Pijalnia wód

Z ŻYCIA SGU RP

Miasta polskie wobec zjawiska najmu krótkoterminowego dla turystów

Dnia 17 września 2018r., w Muzeum Historycznym Miasta Krakowa przedstawiciele polskich miast spotkali się, aby porozmawiać o narastającym zjawisku najmu krótkoterminowego.

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych miast turystycznych, miast i gmin uzdrowskich, turystycznego samorządu gospodarczego oraz mieszkańcy.

Debata została zorganizowana w ramach międzynarodowego projektu „Miasta historyczne 3.0” – zainicjowanego i prowadzonego przez Kraków. Naczelnym celem projektu

jest współpraca i dyskusja nad problemami, doświadczeniami i rozwiązaniami stosowanymi w miastach historycznych, przy uwzględnieniu różnych uwarunkowań wynikających z ich specyfiki. Ten bardzo szybko rozwijający się model biznesowy, polegający na wynajmie pokoi, mieszkań, apartamentów dla turystów przez specjalistyczne firmy i portale, budzi w całym świecie wiele emocji, gdyż stwarza nowy wymiar konkurencyjności obiektów noclegowych i ma również wpływ na gentryfikację dzielnic.

Prezes Zarządu SGU RP, dr Jan Golba w prezentacji pt.: „Najem krótkoterminowy w uzdrowiskach i miejscowościach turystycznych. Bilans zysków i kosztów” poddał analizie zjawisko najmu występujące od kilku lat w uzdrowiskach i miejscowościach turystycznych.

Jan Golba wyjaśnił, że dochody z udziału w podatkach oraz podatki i opłaty lokalne w miejscowościach uzdrowiskowych – ze względu na uzdrowiskowo-turystyczny charakter tych miejscowości – zdecydowanie różnią się od podatków i innych danin publicznych występujących w gminach nie posiadających statusu uzdrowiska.

W szczególności są to dochody z tytułu podatku od nieruchomości, opłaty uzdrowiskowej, opłaty miejscowej oraz opłaty eksploatacyjnej (w części należnej dla gminy).

Udziały we wpływach z podatków i inne specyficzne dochody to przede wszystkim: udział w podatku PIT (37,98%), udział w podatku CIT (6,71%) oraz dotacja uzdrowiskowa w wysokości równej wpływom z opłaty uzdrowiskowej.

Dotychczas gminy uzdrowiskowe czerpały największe dochody z: udziału we wpływach z podatku PIT i CIT; podatku od nieruchomości od hoteli, pensjonatów, sanatoriów; opłaty uzdrowiskowej; dotacji uzdrowiskowej i opłaty eksploatacyjnej.

W ostatnich latach pojawił się nowy trend w miejscowościach turystycznych i uzdrowiskach, podobny do tego jaki miał miejsce 20-25 lat temu w kurortach francuskich, włoskich czy hiszpańskich. Wyróżniają go: budowa nowych apartamentowców działających na zupełnie odrębnych zasadach podatkowych; zamiana

hoteli i pensjonatów na apartamentowce; nielegalna zamiana mieszkań na apartamenty i przekształcanie funkcji mieszkalnej na hotelową oraz nielegalna zmiana funkcji całych obiektów mieszkalnych na hotelowe z zachowaniem jednak statusu obiektu mieszkalnego.

Jakie są negatywne skutki budowy apartamentowców? Po pierwsze, skutki ekonomiczne, takie jak: utrata miejsc pracy, rażąca utrata dochodów gmin z tytułu podatków (zamianę budynków mieszkalnych, hoteli i pensjonatów na apartamentowce), problemy z budową i utrzymaniem infrastruktury (parkingi, drogi, chodniki, tereny rekreacyjne). Wydaje się, że bardziej dotkliwe są skutki społeczne wynikające z budowy apartamentowców. Najczęściej obserwowane to wyludnianie atrakcyjnych dla turystów dzielnic uzdrowisk poprzez zamianę budynków mieszkalnych na apartamentowce, obniżenie standardu życia mieszkańców uzdrowiska, przeniesienie dużej części kosztów utrzymania apartamentu na mieszkańców (odpady, utrzymanie czystości itp.) oraz sezonowość usług i utrata bardziej zamożnych klientów.

Uczestnicy spotkania dyskutowali nad koniecznością prawnego rozwiązania dla rozwijającego się nadal problemu.

Dobrym rozwiązaniem wydaje się projekt ustawy wprowadzający opłatę turystyczną. Zakłada on zerwanie dotychczasowego powiązania opłaty miejscowej z normami

dr Jan Golba, Prezes Zarządu SGU RP

klimatycznymi, walorami krajobrazowymi oraz warunkami umożliwiającymi pobyt osób w celach turystycznych, wypoczynkowych lub szkoleniowych. W zamian opłata turystyczna, wzorem innych państw, byłaby klasyczną opłatą pobytową.

Wysokość stawki opłaty będzie limitowana ustawowo i tak jak dotychczas limit ten będzie korygowany o stopień inflacji. Dochody z tytułu opłaty turystycznej będą dochodami własnymi gmin.

Nie zmieniają się zasady stosowania zwolnień, będą one nadal dotyczyć członków personelu przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych (pod warunkiem

wzajemności), osób przebywających w szpitalach, osób niewidomych i ich przewodników, podatników podatku od nieruchomości z tytułu posiadania domów letniskowych położonych w miejscowości, w której pobiera się opłatę turystyczną albo uzdrowską i dla zorganizowanych grup dzieci i młodzieży szkolnej.

Pobór opłaty będzie mógł odbywać się poprzez inkasentów, których ustalałaby rada gminy w drodze uchwały,

w uchwale można określić wynagrodzenie za inkaso, a inkasenci jeśli rada gminy podejmie w tym zakresie stosowną uchwałę, będą mogli prowadzić imienny wykaz osób które są zobowiązane do uiszczenia opłaty wraz z adresem i ewentualnie numerem identyfikacyjnym.

KONGRES UZDROWISK POLSKICH w Augustowie

Wystawcy

medbryt[®]

www.medbryt.com.pl tel. (22) 846 55 94

ZAPROJEKTUJEMY • WYDRUKUJEMY • DOSTARCZYMY

ul. Ułanów 21 b, 31-450 Kraków
tel./fax +48 12 423 43 60
kunszt@kunszt.krakow.pl
www.kunszt.krakow.pl

www.grawerowanielaserowe.net
www.kalendarze.biz.pl
www.opakowaniakunszt.pl
www.torbyreklamowe.net.pl

GIFTS
OF THE YEAR
2008

BIZNESMEN Z KLASĄ
1995
PRZEDSIĘBIORCA ROKU
1995

Urządzenie do krioterapii miejscowej

KRIOPOL R

Zastosowanie: rehabilitacja • medycyna sportowa • odnowa biologiczna

Urządzenie przeznaczone jest do miejscowego wychładzania powierzchni ciała pacjenta przy pomocy par azotu, które u wylotu dyszy osiągają temperaturę -160°C

EFEKTY KRIOTERAPII:

- zmniejszenie bólu
- zwiększenie zakresu ruchomości stawów
- wzrost masy mięśniowej
- zwiększenie tolerancji wysiłku fizycznego
- ograniczenie stosowania leków przeciwzapalnych
- redukcja cellulitu

**Umożliwiamy bezpłatne
testowanie urządzenia**

tel. 502 502 444

KRIOMEDPOL Sp. z o.o.

ul. Warszawska 272 05-082 Stare Babice

tel. 22 733 19 05 tel./faks 22 752 93 21

www.kriomedpol.pl kriomedpol@kriomedpol.pl

PRESS BUTTON

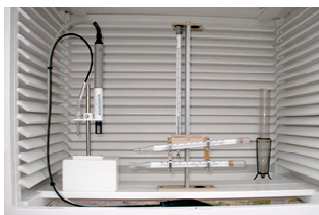

Zajmujemy się **pomiarami meteorologicznymi i jakości powietrza** w uzdrowiskach. Oferujemy kompleksową usługę uruchomienia takich pomiarów w standardzie WMO (Światowej Organizacji Meteorologicznej) z prezentacją bieżącej pogody na gminnej stronie www i gromadzeniem danych klimatycznych **do operatu uzdrowskiego.**

Wykonujemy codzienny monitoring danych i bieżącą obsługę stacji pomiarowej. Dostarczamy analizy danych dla gminnych służb ochrony środowiska i komunalnych.

Zapraszamy do współpracy - zwłaszcza przed wdrażaniem programów ograniczania niskiej emisji aby wykazać tzw. **efekt ekologiczny** – czyli

informację o ile zredukowaliśmy średnie stężenia pyłów zawieszonych!

Nasze stacje pracują w parkach zdrojowych, czy dla inwestycji, które wymagają danych szczególnej dokładności. Nasze dane służą jednostkom wystawiającym świadectwa potwierdzające właściwości lecznicze klimatu uzdrowisk. Mamy nadzieję że uda nam się nawiązać współpracę i będziemy partnerem, który dostarczy **optymistyczne i pogodne dane pomiarowe !**

ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY !!!

TECHNOMEX

REHABILITACJA I DIAGNOSTYKA W WIRTUALNEJ RZECZYWISTOŚCI

złóż
zamówienie
powyżej
1000zł

+

wpisz w
zamówieniu
"KONGRES
2018"

=

otrzymasz
GRATIS

ACX.rehab

TECHNOMEX przedstawia koncepcję nowoczesnej kinezyterapii ACX.rehab, która jest doskonałym rozwiązaniem dla placówek posiadających dużą ilość pacjentów z problemami z narządem ruchu, kardiologicznymi, neurologicznymi i pulmonologicznymi. ACX.rehab to zestaw urządzeń diagnostycznych do ćwiczeń kończyn dolnych, górnych i równowagi.

Zadzwoń i umów się na bezpłatną prezentację w swoim ośrodku a pokażemy Ci, jak w jednym momencie możemy ćwiczyć z kilkoma pacjentami przy wsparciu jednego terapeuty.

www.acx.rehab | www.technomex.pl | 32 401 03 50

Uzdrowisko
Goczałkowice-Zdrój

Zadbaj o zdrowie swoje
i swoich bliskich!

POBYTY REHABILITACYJNE

tygodniowe pobyty
już **od 910 zł**

DLACZEGO MY?

- naturalne surowce: **BOROWINA I SOLANKA**,
- **PONAD** 50 różnych zabiegów,
- **NAJNOWOCZEŚNIEJSZY** sprzęt do rehabilitacji
- komfortowe **ZAKWATEROWANIE**

PRODUKTY UZDROWISKOWE

CZĄSTKA UZDROWISKA W TWOIM DOMU

kosmetyki stworzone na bazie
NATURALNYCH SUROWCÓW

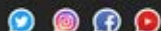
zobacz więcej na
gozdroj.pl/produkty

32/ 449 2020
801 0222 280

gozdroj.pl
repcja@gozdroj.pl

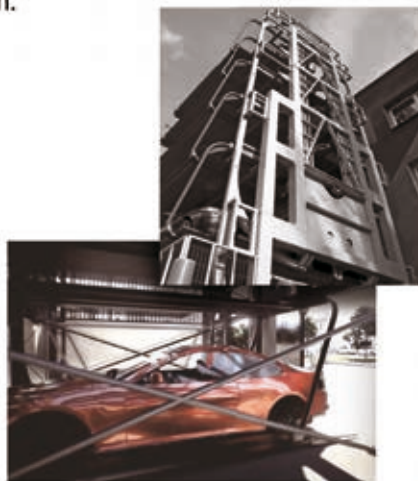
Znajdź nas
również na:

Nawet 16 samochodów na
dwóch miejscach parkingowych.

Funkcjonalny

- Łatwa obsługa
- Szybka instalacja
- Długi okres użytkowania
- Możliwa relokacja
- Bardzo niski poziom hałasu i wibracji

- Dowolna obudowa
- Minimalne zużycie energii
- Bardzo przyjazny dla środowiska
- Możliwość zastosowania dla powierzchni reklamowej
- Najwyższe bezpieczeństwo zaparkowanych samochodów

ul. Wyzwolenia 27, 43-190 Mikołów
tel. (32) 32 40 700, fax (32) 32 40 730
wiromet@wiromet.com.pl
www.smartparking-systems.pl

P+
SMART
PARKING

EKO HESTIA SPA

Więcej terenów zielonych w Busku-Zdroju

Na współczesnym etapie rozwoju miast w Polsce, wobec stawianych coraz większych wymagań społeczności lokalnych, zagospodarowanie terenów zielonych jest jednym z kluczowych wskaźników poprawiających wizerunek miast. Miasto i Gminę Busko odwiedza rocznie około 70 tys. kuracjuszy, a z analiz wykonanych na potrzeby „Strategii Rozwoju Turystyki Miasta i Gminy Busko-Zdrój na lata 2011-2020” wynika, że potencjał miasta jest znacznie większy, stąd regularnie podejmowane są przez władze

miasta działania prorozwojowe. Kreowanie wizerunku miasta Buska, jednocześnie pełniącego funkcję kurortu, nie jest czynnością jednorazową i łatwą. Jest dynamicznym procesem przekształcania terenów nieefektywnych i starych w nowsze, bardziej efektywne i pozwalające na wypoczynek, nie tylko mieszkańców, ale w dużej mierze turystów i kuracjuszy, którzy odwiedzają miasto.

W obrębie Miasta Buska-Zdroju znajduje się wiele obszarów, które w wyniku zróżnicowanych przemian

Skwer zieleni na osiedlu Piłsudskiego

utraciły w znacznym stopniu swoją pierwotną funkcję i są zagrożone degradacją. W celu podniesienia atrakcyjności miejsc publicznych miasta, Gmina Busko – Zdrój podejmuje szereg działań mających na celu poprawę estetyki zieleni czy elementów małej architektury, aby stały się one bardziej przyjazne mieszkańcom i turystom. Jednym z tych działań była realizacja zadania pn. „Zagospodarowanie terenów zielonych na obszarze miasta (skwery)”, która stanowi spójny element większej inwestycji zmierzającej do kompleksowej rewitalizacji w Gminie. Przedmiotowy projekt został sfinansowany częściowo ze środków pochodzących z nagrody w konkursie EKO HESTIA SPA oraz dofinansowany w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

Dzięki realizacji projektu powstały m.in. atrakcyjne tereny z rodzimą roślinnością, pozwalające na atrakcyjne spędzanie wolnego czasu nie tylko dzieci i młodzieży, ale również osób starszych w tym kuracjuszy i turystów. Korzystanie z oddanych terenów jest ogólnodostępne i bezpłatne. Dodatkowym elementem projektu było zastosowanie ciekawego promocyjnego rozwiązania a mianowicie ustawienie znaków poziomych i pionowych przedstawiających herb miasta oraz zawierających informację o tym, że znajdujemy się w gminie uzdrowiskowej. Na części skwerów zaaranżowane zostały kompozycje kwiatowe.

Oprócz efektu ekologicznego i wizualnego, korzyści płynące z realizacji projektu z punktu widzenia społeczności lokalnej to:

- poprawa warunków aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego;
 - poprawa estetyki miasta;
 - poprawa atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej miasta generujące tworzenie nowych podmiotów gospodarczych
- i tworzenie miejsc pracy;
 - wzrost udziału obszarów zieleni w ogólnej powierzchni miasta;
 - wzrost ilości zagospodarowanych terenów o charakterze rekreacyjnym.

EKO HESTIA SPA

ERGO
HESTIA[®]

Zagospodarowanie terenów przy ul. Bohaterów Warszawy

Zagospodarowanie terenów zielonych przy ul. Spacerowej

EKO HESTIA SPA

Prezentacja uczestników III edycji konkursu EKO HESTIA SPA

Gmina Miasto Augustów

Augustowskie noce...

W województwie podlaskim status uzdrowiska posiadają w tej chwili dwie miejscowości: Supraśl i Augustów. Obydwie znane są chyba jednak bardziej jako atrakcyjne destynacje wypoczynkowo-turystyczne niż klasyczne uzdrowiskowe kurorty. Zwłaszcza Augustów bardziej kojarzy się m.in. z Doliną Rospudy i sporem o przebieg obwodnicy oraz najważniejszym zabytkiem regionu, czyli Kanałem Augustowskim, niż

tradycją leczniczą. I nic dziwnego, bo ta ostatnia jest przecież stosunkowo krótka, bowiem pełne prawa uzdrowiskowe miasto uzyskało oficjalnie dopiero w roku 1993. Ich wymogiem są tzw. naturalne kopaliny o właściwościach leczniczych, a w tym przypadku są to złoża torfu, czyli borowiny. Funkcjonują tutaj dwa sanatoria uzdrowiskowe, zakład przyrodolecznicy i park zdrojowy. W tym roku Augustów był w czerwcu

Augustów park miejski J. Koniectko

gospodarzem wspólnie z litewskimi Druskiennikami, gdzie odbyła się jednodniowa sesja wyjazdowa XXVII Kongresu Polskich Uzdrowisk, organizowanego we współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin Uzdrowiskowych RP. Zgromadził on rekordową liczbę gości, którzy po tej wizycie na pewno będą najlepszymi ambasadorami tego urokliwego miasta z wszystkimi jego atrakcjami oraz leczniczym i rehabilitacyjnym potencjałem uzdrowiskowym.

Według romantycznej legendy, miejscowość zawdzięcza swoje powstanie pierwszej tajemnej schadzce króla Zygmunta Augusta, zakochanego w Barbarze Radziwiłłównie. Augustów rzeczywiście zawdzięcza królowi nie tylko prawa miejskie (pochodzące z roku 1557), ale też herb i nazwę. Pierwsza pisemna wzmianka o osadzie, położonej nad rzeką Netą, pochodzi jednak jeszcze

z XV wieku, bo było tu wtedy ważne skrzyżowanie szlaków handlowych, prowadzących z Litwy i Białorusi w stronę Prus, Warszawy i Krakowa. Jeszcze wcześniej tereny te należały do ziem zamieszkiwanych przez plemię Jaćwingów, pokonanych ostatecznie w 1283 roku przez zakon krzyżacki. Krzyżacy zbudowali tu warowny gród Metenburg, zniszczony przez Wielkiego Księcia Witolda, brata Władysława Jagiełły.

Znacznie bliżej stąd do Wilna, Kaliningradu czy na Białoruś, niż do polskiej stolicy. Darem od losu jest też niewątpliwie lokalizacja miasta pomiędzy 7 pięknymi jeziorami (m.in. właśnie Rospudą) i sąsiedztwo Puszczy Augustowskiej. Nieprzypadkowo mówi się tu o Zielonych Płucach Polski. W granicach miasta znajduje się w całości florystyczny rezerwat przyrody Brzozowy Grąd (na wyspie Jeziora

Studzienicznego) oraz fragment rezerwatu przyrody Stara Ruda. Dodatkową atrakcją (na pewno warto wykorzystać ten fakt w promocji) jest przepływająca tuż obok najkrótsza rzeka świata, wpisana do księgi Rekordów Guinnessa – Klonownica.

Aż dziwne, że tak mocno wpisały w się we współczesną historię miasta dwie piosenki, które powstały w połowie lat 60-tych. W roku 1965 młody chłopak z gitarą, Janusz Laskowski odwiedził augustowską restaurację „Albatros”, słynącą m.in. z doskonałego lina w śmietanie i wpadła mu w oko piękna kelnerka o imieniu Beata. Tak powstał nieśmiertelny przebój o „siedmiu dziewczętach z Albatrosa”, a restauracja korzysta z jego popularności do dziś. Niemal w tym samym czasie powstały „Augustowskie noce”, które – w wykonaniu Marii Koterbskiej – wciąż pobudzają tu wyobraźnię i zmysły i można je tu ciągle dość często usłyszeć.

Dziś trudno uwierzyć, że jeszcze do niedawna codziennie przez centrum miasta przejeżdżały tu kawalkady tirów zmierzający do i od granicy. Dziś, na szczęście omijają one miasto obwodnicą (pamiętacie te gorące spory o jej przebieg?), oddaną do użytku w 2014 roku. Dziś Augustów może dzięki temu oddychać – nie tylko w przenośni – pełną piersią, przywiązując ogromną wagę do ekologii, ochrony środowiska i działalności uzdrowiskowej. W konkursie EKO HESTIA SPA uczestniczy po raz pierwszy, ale może się pochwalić

nie tylko ambitnymi planami, ale już realizowanymi projektami – np. tzw. „gospodarki niskoemisyjnej”, która stanowi doskonały przykład długofalowej strategii, służącej poprawie jakości powietrza i redukcji emisji CO₂. Prowadzi się też intensywną edukację proekologiczną, skierowaną do mieszkańców, organizuje konkursy, pokazy i kluby ekologiczne w szkołach, promuje transport rowerowy i wodny. Zorganizowane trasy rowerowe liczą już 281 km, a szlaki kajakowe – 347 km. To oczywista konsekwencja faktu, że aż 35% powierzchni gminy pokrywają lasy, a 26% – wody. Jeziora stwarzają też niezwykle atrakcyjne możliwości żeglarskom, wędkarzom, a nawet narciarzom wodnym. Wytyczono też specjalny trakt konny. Turystów i kuracjuszy przyciągają również liczne trasy spacerowe oraz kompleksowo zagospodarowana miejska plaża z rozbudowanym drewnianym mołem Radiowej Trójki i nadbrzeżnym amfiteatrem. A w Parku Miejskim na Rynku, którego patronem jest – jakżeby inaczej – król Zygmunt August – dba się o nasadzenia krzewów, drzew i roślin, planując jednocześnie znaczną rozbudowę założeń parkowych w części leśnej.

Zatem nie tylko „augustowskie noce”, ale i całe dni są warte uwiecznienia w kolejnej piosence. Najwyższy czas na nowy muzyczny hit, związany z „tu i teraz” Augustowa. Czekamy!

Gmina Połczyn-Zdrój

Kurort z duszą

Połczyn-Zdrój to miasto, gmina i uzdrowisko. Łączna powierzchnia to aż 343 km² (dla porównania: to ponad 20 Sopotów!) przy 15 tysiącach mieszkańców i 36 mln budżetu (znów dla porównania: budżet Sopotu jest ok. 10 razy większy). W znacznej części tereny gminy, przez które przepływa aż sześć rzek, znajdują się w Drawskim Parku Krajobrazowym. Malowniczy krajobraz uzupełnia tu aż 11 jezior, tworząc jeden z najbardziej atrakcyjnych i urokliwych zakątków Pomorza Zachodniego. W uzdrowskiej części miasta znajduje się też nowy zbiornik retencyjny z częścią rekreacyjną, który chroni miasto przed powodzią. Miejscowość zalicza się do najbezpieczniejszych w regionie, co dla rozwoju funkcji uzdrowsko-turystycznej ma niebagatelne znaczenie, a projekty pro-ekologiczne, związane z ochroną środowiska od dawna mają tu priorytet. Od roku 1990 zainwestowane tu w tę sferę już ponad 72 mln zł.

Główny miejski deptak, osłonięty od słońca (bo tego lata znacznie rzadziej od deszczu) zawieszanymi nad nimi co roku kolorowymi parasolkami, to oczywiście miejsce nie tak popularne i znane jak zakopiańskie Krupówki czy sopocka ulica Bohaterów Monte Cassino, ale też połczyński kurort jest znacznie cichszy, spokojniejszy i mniej zatłoczony. To „kurort z duszą”,

jak głosi reklamowe miejskie hasło, niezwykle trafnie w tym przypadku dobrane. To w końcu aż 300 lat tradycji uzdrowskich, w całości wpisana do rejestru zabytków Starówka, średniowieczny zamek z długą i burzliwą historią (m.in. rodu von Manteufflów, który zbudował swoją potęgę na grabieży i rozbojach czy rodziny von Krockow, znanych również z nadmorskiej, pomorskiej Krokowej i wspomnianego tu Sopotu).

Połczyn-Zdrój to jedno z czterech uzdrowsk województwa zachodniopomorskiego, a jego lecznicza historia ma swój początek w roku 1688, kiedy odkryto tu pierwsze źródła wody mineralnej. Były to tzw. szczawy żelaziste, o specyficznym zapachu i smaku. Dopóki nie podbudowano tu pierwszego domu zdrojowego i innych obiektów (na początku XVIII wieku), leczniczą wodę wożono beczkami do miasta, gdzie w wynajętych pokojach mieszkali kuracjusze i korzystali tam z kąpeli w dostarczonej wodzie. 200 lat później odkryto na tym terenie borowinę, a 50 lat temu wykonano pierwsze odwierty solanki. Dziś to ona jest już główną substancją leczniczą, intensywnie wykorzystywaną w zabiegach uzdrowskich. Działa tu aż 8 obiektów sanatoryjnych i szpital, a lista dostępnych tu dla kuracjuszy zabiegów leczniczych liczy ponad 50 pozycji.

Przeprowadza się systematyczną i kompleksową rewitalizację atrakcyjnego, zabytkowego parku zdrojowego. W tej chwili trwają w nim np. prace, związane z utworzeniem

Polczyńska starówka fot. Tomasz Chmielewski

tężni, w których wykorzysta się miejscową solankę. Modernizuje się też etapami amfiteatr zlokalizowany w samym sercu parkowego założenia, dziś już w całości (z widownią i sceną) przykryty dachem. Historia samego parku sięga początków XIX wieku, a do dziś zachował się w nim nie tylko zabytkowy drzewostan, ale i oryginalny układ przestrzenny, obejmujący jego dwie zasadnicze części: francuską (kwiatową – o charakterze barokowym) oraz angielską (krajobrazową). Dbłość o park i inne tereny zieleni urządzonej jest tu oczywista, gdyż są to najczęściej odwiedzane miejsca w uzdrowisku.

Ochrona walorów przyrodniczych całej gminy to jedno ze strategicznych, długofalowych działań samorządu, ukierunkowane na ochronę środowiska naturalnego. Oczywiście działania te wspiera edukacja ekologiczna, skierowana do wszystkich

mieszkańców miejscowości, ze szczególnym uwzględnieniem szkół i przedszkoli. W okresie „konkursowym” (w III edycji EKO HESTIA SPA oceniamy inwestycje i działania, podejmowane w latach 2012-2017) Polczyn-Zdrój realizował aż trzy różne projekty, dzięki którym dzieci i młodzież mogła uczestniczyć w konkursach i cyklach warsztatów oraz wizyt (m.in. w Ośrodku Edukacji Ekologicznych w Lipiu, zabytkowych ogrodach i parkach), stworzono też w jednej ze szkół w pełni wyposażoną nowoczesną pracownię bioróżnorodności.

Aktywnym turystom i kuracjom warto z kolei polecić aż dwa rezerwaty przyrody (w których spotkać można kilkadziesiąt gatunków zwierząt i roślin, znajdujących się pod ścisłą ochroną), trzy piesze szlaki turystyczne, trasę edukacyjną („Dbając o figurę poznaję naturę”),

trakt konny, trzy ścieżki rowerowe i osobną, 30-kilometrową ścieżkę rowerową, zbudowaną na dawnym nasypie kolejowym.

Odwiedzając Połczyn-Zdrój, warto też zapoznać się z jego bogatą historią (nie tylko związaną z lecznictwem

uzdrowiskowym i dziedzictwem kulturowym) – choćby po to, aby osobiście przekonać się, co w tej kurortowej duszy gra!

Gmina Solec-Zdrój

Najsilniejsza woda lecznicza na świecie?

O małym świętokrzyskim uzdrowisku, Solec-Zdrój, położonym zaledwie 18 km od popularnego Buska-Zdroju (laureata II edycji konkursu EKO HESTIA SPA), pisaliśmy zarówno rok temu, jak i przy okazji inauguracji konkursu w roku 2016.

Najwyższa pora zwrócić zatem uwagę na zupełnie wyjątkowe walory lecznicze wydobywanej tu solanki, liczącej – bagatela – trzy miliony lat! Gdzie tkwi tajemnicza siła tej leczniczej wody, pochodzącej ze źródła „Malina”? Ta solanka siarczkowo-bromkowo-jodkowo-borowa ma najwyższą na świecie, niespotykaną w żadnym innym miejscu, zawartość aktywnych związków siarki (ok. 900 mg H₂S/l). Jaki ma to wpływ na nasze zdrowie? Siarka, niemetaliczny pierwiastek chemiczny obecny we wszystkich komórkach ludzkiego organizmu, to jeden z najważniejszych makroelementów, wręcz niezbędnych człowiekowi do życia. Jej niedobór może być

bardzo szkodliwy dla zdrowia i ma wpływ nawet na stany emocjonalne. Najłatwiej i najbardziej skutecznie można go uzupełnić właśnie poprzez lecznicze kąpiele. Takie kuracje stosuje się już od dawna, zwłaszcza w leczeniu schorzeń reumatologicznych, skórnych, przewodu pokarmowego, dróg oddechowych, systemu nerwowego, zatruc przemysłowych i w wielu innych przypadkach. Kąpiele siarczkowe są wręcz nieocenione w stanach pourazowych, związanych np. z uszkodzeniami stawów, ponieważ siarka jest głównym budulcem tkanki łącznej i kolagenu, ale wpływa również rewitalizująco na cały organizm i wykazuje silne właściwości odtruwające, regenerujące, uodporniające, a nawet opóźniające starzenie. Po kąpielach tych występuje na całym ciele tzw. odczyn naczyniowy – rumień, który jest dowodem właśnie na tzw. niezwykle wysokie stężenie siarki w wodzie, dzięki której posiada ona tak niezwykle walory lecznicze.

Już w XIX wieku o cudownych właściwościach soleckiej solanki pisał profesor Józef Dietl, prezydent Krakowa i jednocześnie znany

Solec Zdrój Baseny Mineralne, fot. arch. UG Solec-Zdrój

lekarz, propagujący zalety polskich wód leczniczych oraz terapii balneologicznej: „We wszystkich ciężkich i uporczywych wypadkach dowiódł Solec takiej skuteczności, iż pod tym względem możemy się obejść bez każdego innego zagranicznego zdroju, a nawet śmiało wyrzec nie wahamy się, iż czego Solec nie jest w stanie dokazać, tego tym bardziej nie dokáže inne źródło!”.

Lecznicze wody z Solca-Zdroju są najlepszym dowodem na słuszność starożytnej maksymy „Sanus Per Aquam”, której skrót SPA stał się synonimem uzdrowiska. Dzięki nim mała gmina wiejska stała się bowiem dziś jednym z popularnych miejsc, chętnie odwiedzanych zarówno przez kuracjuszy, jak i zwykłych turystów. Bliska odległość z Krakowa czy Kielc powoduje, że sporo tu gości weekendowych, ale na parkingach można dostrzec samochody praktycznie

z całej Polski, a podczas ostatniego pobytu, związanego z kolejną edycją konkursu EKO HESTIA SPA, okazało się, że najbardziej popularny tu hotel „Malinowy Raj” jest równie chętnie odwiedzany przez zagranicznych gości. A połączone z tym hotelem specjalnym łącznikiem Baseny Mineralne, w których serwuje się m.in. wspomniane, ogólnodostępne kąpiele w siarczkowej solance, są oblegane praktycznie przez cały rok.

Trzeba uczciwie powiedzieć, że małym miejscowościom uzdrowiskowym, takim jak Solec-Zdrój (zaledwie 700 stałych mieszkańców) trudno rywalizować w naszym konkursie z dokonania i proekologicznymi inwestycjami takich potentatów, jak Kołobrzeg, Inowrocław czy choćby sąsiedni Busko-Zdrój. Choćby z powodów znacznie większych możliwości budżetowych, czy wieloletnich doświadczeń uzdrowiskowych

i rozbudowanej bazy sanatoryjno-zabiegowej. Ale też – przy dużej życzliwości władz samorządowych województwa świętokrzyskiego, które dostrzegają ogromny uzdrowski potencjał – przykład Solca-Zdroju wyraźnie wskazuje drogę rozwoju dla tych znacznie mniejszych polskich uzdrowisk. Działania, związane z ekologią i ochroną środowiska są tu bowiem na porządku dziennym, bowiem piękne naturalne otoczenie i lecznicze wody to największe walory tego miejsca. Ale trzeba było jeszcze mieć pomysł na ich odpowiednie zagospodarowanie i wykorzystanie. A to już zasługa wizji i jej skutecznej realizacji przez konkretne osoby.

Warto też pochwalić niemal wzorową współpracę dwóch świętokrzyskich uzdrowisk. Nie konkurencja, ale

wymiana doświadczeń oraz uzupełnianie się zaowocują tu w najbliższej przyszłości ścieżką rowerową, która połączy naszego ubiegłorocznego laureata, Busko-Zdrój z mniejszym Solcem, dzięki wspólnie realizowanemu projektowi z unijnym dofinansowaniem.

Do odwiedzenia tych obydwu uzdrowisk szczerze wszystkich namawiam, planując sobie przy okazji np. wizytę śladami filmowego ojca Mateusza w nieodległym Sandomierzu. Nie zapomnijcie przy tym skorzystać z dobrodziejstw kąpieli w siarczkowej solance!

Do zobaczenia na uzdrowskim szlaku!

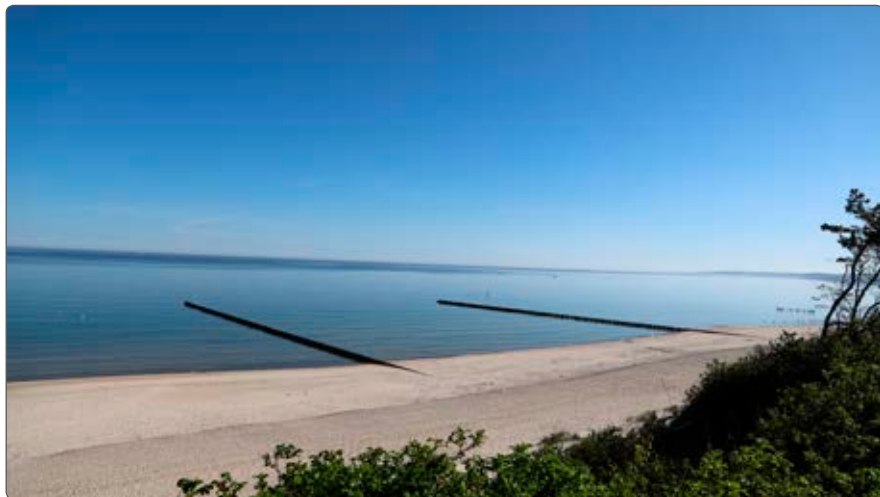
Gmina Miasto Ustka

Ustecka syrenka na fali

Jak głosi miejska legenda, dawno, dawno żyły sobie w Bałtyku trzy syrenie siostry. Pierwsza, najstarsza dopłynęła do wybrzeży Danii i zmęczona, przysiadła odpocząć przez chwilę na nadmorskim kamieniu skalistego wybrzeża duńskiej stolicy. I tam już pozostała, podziwiając z wody Kopenhagę. Dwie kolejne popłynęły w przeciwną stronę. Średnia z siostrz wpłynęła do Zatoki Gdańskiej, ale postanowiła podróżować dalej, największą polską rzeką – pod prąd. I kiedy od strony

Wisły ujrzała w końcu monumentalny Zamek Królewski i warszawską Starówkę, zakochała się natychmiast w polskiej stolicy i tam już na zawsze pozostała – jako miejski symbol. Najmłodsza z trzech siostrz wybrała na swoją siedzibę letnią stolicę Polski – Ustkę z szerokimi, pięknymi piaszczystymi plażami i dlatego tu odnalazła swój dom. Tak oto bałtycka syrenka trafiła do usteckiego herbu i towarzyszy miastu od dawna, dzieląc się w nim miejscem z żaglowcem. W ręce ustecka syrenka trzyma rybę, bo nadmorski rybacki port to kolejny ważny symbol tego miejsca. Zaczumowanych w nim jest ponad

100 czynnych kutrów i łodzi rybackich. A w centrum miasta zachował się jeszcze układ uliczek średnio-wiecznej wsi. Od kilkunastu lat trwają prace rewitalizacyjne obszaru tzw. Starej Osady Rybackiej, których końcowym efektem ma być przywrócenie dawnej świetności historycznych, rybackich chat szachulcowych. Zachowała się też – czynna do dziś, a latem udostępniana do zwiedzania – latarnia morska z roku 1892 roku.

Ale przecież Ustka, niezależnie od swojej atrakcyjnej, nadmorskiej lokalizacji, turystyczno-wypoczynkowego charakteru oraz kulturowego dziedzictwa rybackiej osady ma również status uzdrowiska. Działa tu aż 6 sanatoriów, 3 zakłady przyrodolecnicze oraz przychodnia uzdrowiskowa. Nawet tutejszy klimat ma właściwości lecznicze, a w zabiegach wykorzystuje się miejscowe złoża solanki jodkowej i borowiny.

Ustka przez ostatnie kilkadziesiąt powojennych lat, wciąż pozostając w tym samym miejscu na mapie Polski, wędrowała przez kolejne województwa: od koszalińskiego, poprzez słupskie, aby w końcu znaleźć się w granicach województwa pomorskiego. Na terenie tego ostatniego zlokalizowane są tylko dwie miejscowości o charakterze uzdrowiskowym: Sopot i Ustka. Nie wydzielono tu jednak w programach marszałkowskich żadnej odrębnej puli na cele uzdrowiskowe, nic więc dziwnego, że dwa nadmorskie kurorty postanowiły wspólnie przygotować projekt, związany z „zagospodarowaniem i zwiększeniem bioróżnorodności na terenach cennych przyrodniczo”. Takich obszarów bowiem w Ustce nie brakuje i są one częścią Koncepcji Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET-POLSKA: to m.in. brzeg morski, plaże, wydmy, klify, jeziora przybrzeżne, nadmorskie

bory, ostoje ptaków. Warto zauważyć, że aż połowę powierzchni miasta zajmują tu lasy. Przedsięwzięcie, zgłoszone do konkursu EKO HESTIA SPA, zostało zaplanowane na terenach leśnych i przyplażowych (m.in. w strefie ścisłej ochrony uzdrowskiej). Dlatego realizacja całego projektu, związanego z trasami spacerowymi, ścieżkami rowerowymi czy leśnymi trasami edukacyjnymi wymagała szczególnego podejścia w zakresie ochrony środowiska. Zabezpieczono miejsca czynne przyrodniczo poprzez zastosowanie specjalnych drewnianych palisad, zrealizowano nasadzenia uzupełniające wykorzystujące rodzimą roślinność, a elementy małej architektury (wiaty, siedziska, ławki, stojaki na rowery, śmietniki itp.) są wykonane wyłącznie z materiałów naturalnych. Utworzono też tzw. użytek ekologiczny, a w oświetleniu parkowym zastosowano energooszczędne oprawy ledowe. Duże znaczenie przywiązuje się też do budowania świadomości pro-ekologicznej uczniów usteckich szkół, które m.in. regularnie uczestniczą w akcjach „Sprzątania świata”. Miasto wydało też specjalny „Kalendarz ekologiczny”, związany z realizowanym projektem.

Na zakończenie – ciekawostka. Niemal każdy słyszał o Trójmieście, obejmującym Gdańsk, Gdynię i Sopot. Niewiele osób słyszało chyba jednak o „Dwumieście”. A tak właśnie nazwano porozumienie, podpisane w roku 2003 przez 16-tysięczną Ustkę i położony od niej w odległości 18 km ponad 90-tysięczny Słupsk. Oba miasta połączone są dzięki temu wspólną komunikacją kolejową i autobusową, co z pewnością korzystne jest zarówno dla mieszkańców, turystów i kuracjuszy. Od 12 lipca br. została też na terenie Ustki wprowadzona całkowicie bezpłatna komunikacja miejska dla mieszkańców oraz turystów, którzy uiszcili opłatę uzdrowską. Może właśnie powiązanie takiej opłaty z jakąś dodatkową korzyścią dla kuracjuszy to dobry przykład do naśladowania dla innych polskich uzdrowisk? Bo konkurs EKO HESTIA SPA to przecież również doskonała okazja do wymiany uzdrowskich doświadczeń.

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Jelenia Góra

Jelenia Góra położona jest w południowo-zachodniej Polsce w centrum kotliny, otoczonej pasmami górskimi Karkonoszy, Gór Izerskich, Rudaw Janowickich i Gór Kaczawskich.

Miasto przyciąga nie tylko swoim malowniczym, górskim położeniem, ale także bogatą historią, która jest efektem mieszania się na tym terenie trzech kultur – polskiej, niemieckiej i czeskiej. Miłośnicy historii odnajdują tu liczne zabytki architektury od średniowiecznych zamków i umocnień, barokowych

i renesansowych pałaców, do wspaniałych secesyjnych kamienic.

Jelenia Góra to doskonałe miejsce wypoczynku i rekreacji – ciekawe trasy piesze o różnym stopniu trudności, ścieżki do uprawiania nordic walking, sieć oznakowanych szlaków turystycznych, szlaki rowerowe oraz doskonałe tereny do uprawiania różnych form kolarstwa od typowo rekreacyjnego po wyczynowe. Dzięki położeniu pośród gór i sprzyjającym warunkom atmosferycznym w mieście i okolicach uprawiać można wspinaczkę górską,

Loty widokowe nad Kotliną Jeleniogóorską

sporty lotnicze, lotniarstwo i paralotniarstwo. Znana w Europie „karkonoska fala” przyciąga od wielu lat rzesze pilotów szybowcowych.

Cieplice, uzdrowisko założone w 1281 roku, są dziś uzdrowską dzielnicą Jeleniej Góry. Położone na wysokości 350 m n.p.m. w centrum jeleniogórskiej kotliny, otoczone jest przez cztery pasma górskie. Klimat charakteryzuje się częstymi zmianami pogody, dość silnymi wiatrami, znacznymi dobowymi wahaniami temperatury i ciśnienia oraz dużym rocznym następcznieniem. Na osoby przyjezdne, zwłaszcza z nizin, klimat taki działa bodźcowo i hartująco.

Termy cieplickie to kompleks basenów rekreacyjno – sportowych, unikalny w skali województwa dolnośląskiego i całych Karkonoszy. Wyjątkowość Term Cieplickich polega na tym, że wykorzystują wody termalne o niespotykanym w skali europejskiej składzie chemicznym i temperaturze, co ma nieoceniony, dobroczynny wpływ na regenerację całego organizmu. W skład kompleksu basenów wchodzi: basen rekreacyjny z torami pływakimi; 2 brodziki dla dzieci ze

zjeżdżalnią i tryskaczami; 2 baseny termalne z atrakcjami wodnymi takimi jak: hydromasaże, huśtawka i leżanki wodne; basen termalny zewnętrzny; basen rekreacyjny zewnętrzny ze zjeżdżalnią, leżankami i koszami do gry w basketball. Kompleks basenów uzupełniony jest strefą SPA obejmującą: sauny fińskie, saunę parową i infrared, bicz wodny, jacuzzi, tepidarium, grotę śnieżną, fontannę lodową, strefę relaksu z podgrzewanymi leżankami oraz gabinet do masażu. Ponadto w obiekcie znajduje się sala wielofunkcyjna, dająca możliwość prowadzenia szkoleń i strefa gastronomiczna. Temperatura cieplickich leczniczych wód termalnych dochodzi do 90°C. Wody te znakomicie sprawdzają się w leczeniu chorób narządu ruchu (reumatologia, ortopedia, neurologia, osteoporoza), układu moczowego (urologia, nefrologia) i oczu. Uzdrowisko jako jedyne w kraju leczy balneologicznie schorzenia oczu.

W Zakładzie Przyrodolecznictw wykonuje się ponad 70 rodzajów zabiegów z zakresu wodolecznictwa, peloidoterapii, inhalacji oraz kinezyterapii, światła i elektrolecznictwa na

bazie: leczniczych wód mineralnych (fluorkowo-krzemowych, hypotonicznych, słabo zmineralizowanych, zasadowych) i borowin typu wysokiego.

Doskonałym dopełnieniem oferty turystycznej jest bogaty kalendarz imprez kulturalnych, w tym m.in.: „Wiosna Cieplicka”, Wrzesień Jeleniogórski – tradycyjne święto miasta z uznanym „Jarmarkiem Staroci i Osobliwości”, Festival Art&Glas, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Ulicznych, Festiwal Muzyki Silesia Sonans, Międzynarodowy

Festiwal Filmowy „Zoom – Zbliżenia”, Międzynarodowy Festiwal Muzyki Jazzowej „Krokus Jazz Festiwal” i in. Na przybywających do miasta gości czeka ponad dwa tysiące miejsc noclegowych – w hotelach, pensjonatach, domach uzdrowiskowych i schroniskach, a także liczne restauracje, kawiarnie, kluby, dyskoteki, domy kultury, muzea, teatry i filharmonia. Można tutaj spędzić aktywne wakacje, bądź wypocząć w ciszy i spokoju. Dla tych, którzy wybiorą kontemplację piękną przyrody – Karkonosze oferują zapierające dech panoramy...

Masaż gorącymi kamieniami w Cieplicach

Basen uzdrowskiowy w Uzdrowisku Cieplice - zajęcia z aquafitnessu

Ruiny zamku Chojnik

PREZENTACJA GMIN CZŁONKOWSKICH SGU RP

Krynica Zdrój

Miasto leżące w województwie Małopolskim, to perła polskich uzdrowisk i jeden z najważniejszych kurortów w kraju, niepowtarzalne miejsce zrodzone z piękna przyrody, bogatej kultury i urzekającej tradycji, które od ponad 220 lat zachwyca i kradnie serca przybyszów z Polski i Świata. Krynica to miejsce tętniące życiem społecznym, kulturalnym, miejsce kreatywnych mieszkańców, gdzie w otoczeniu nieskazitelnej przyrody znajdziesz czas na aktywny wypoczynek.

Sławę swą jako uzdrowisko, Krynica-Zdrój zawdzięcza znakomitym wodom leczniczym, wśród których na szczególną uwagę zasługuje Zuber – unikalna w skali europejskiej woda o niezwykle wysokiej mineralizacji. Liczne ośrodki sanatoryjne znajdujące się w Krynicy-Zdroju są doskonale wyposażone w urządzenia zabiegowo-lecznicze i mogą z powodzeniem konkurować z najbardziej renomowanymi ośrodkami w kraju i za granicą.

Stary Dom Zdrojowy

Perła Polskich Uzdrowisk oferuje ponad 13 tysięcy miejsc noclegowych w różnym standardzie w hotelach ze świetnie przygotowaną bazą SPA, w pensjonatach, kwaterach prywatnych i gospodarstwach agroturystycznych. Nasi Goście mogą w Krynicy-Zdroju schować się przed codziennym zgiełkiem i zanurzyć w wyjątkowej atmosferze ekskluzywnego wypoczynku, a to wszystko dzięki połączeniu najnowszych trendów i krynickich tradycji uzdrowiskowych.

Na terenie Krynicy Zdroju znajdują się liczne jaskinie solne. To najnowocześniejsza metoda zastosowania zarówno soli morskiej (Morze Martwe, Morze Czarne) jak i naszej rodzimej soli wielickiej i kłodawskiej w leczeniu różnego rodzaju schorzeń. Grota solna zbudowana jest z kilkudziesięciu ton soli. Ściany złożone są z bloków wykonanych z oryginalnej soli z Morza Martwego. Podłoga w całości pokryta

jest kłodawskimi kryształkami soli, które wymieniane są raz na kwartał. Odpowiednią temperaturę (+ 18-22 °C), wilgotność, oraz cyrkulację powietrza zapewnia wysokiej klasy urządzenie klimatyzacyjne i nawiewy powietrza. Dzięki temu przekraczając próg jaskini można poczuć lekkie i świeże jonizowane powietrze zawierające cząsteczki pierwiastków niezbędnych dla organizmu człowieka. Są to m.in: jod, potas, magnez, wapń.

W ziemie Krynica oferuje bardzo dobrze przygotowane trasy narciarskie na Jaworzynie Krynickiej, która posiada najdłuższą oświetloną trasę w Polsce, stoki narciarskie z wyciągiem krzesłkowym na Słotwinach, Arena Słotwiny, przy wyciągu Henryk w centrum miasta oraz dwa wyciągi w Tyliczu: Master Ski i Tylicz Ski. 6 stacji narciarskich sprawia, że łączna przepustowość wynosi 28 tysięcy narciarzy na godzinę. Krynica-Zdrój stale rozwija

swoją bazę. Dla miłośników narciarstwa biegowego czeka prawie 30 km świetnie przygotowanych tras biegowych. Najdłuższa trasa rozpoczyna się na szczycie Góry Parkowej, kończy się w Tyliczu pętlą w Osadzie Turystycznej "Domki w Lesie". Kolejnymi miejscami dla pasjonatów biegówek są: trasa z trzema pętlami „U Leśników” na zboczu Jaworzyny Krynickiej oraz pętla na stadionie piłkarskim w samym centrum uzdrowiska.

Krynica-Zdrój nie zapomina też o miłośnikach jazdy na łyżwach. Hala lodowiskowo-sportowa posiada pełnowymiarową taflę i bez względu na aurę można tu jeździć na łyżwach

przez cały rok. Zimową ofertę uzupełniają lodowiska na świeżym powietrzu: na Czarnym Potoku, w Tyliczu oraz w Mochnaczce Wyżnej.

W grudniu uzdrowisko staje się stolicą piękna, to tutaj odbywają się wybory Miss Supranational oraz Miss Polski. Wybór najpiękniejszej Polki przyciąga przed telewizory blisko 3 miliony widzów a Miss Supranational transmitowane jest do blisko 100 krajów na świecie.

Nie sposób więc nudzić się u nas, nie zwlekaj z decyzją, czekamy na Ciebie w Krynicy!

Kwiatny napis

Jaworzyna Krynicka

Kolejka linowa na Górę Parkową

REFERATY I WYSTĄPIENIA Z XXVII KONGRESU UZDROWISK POLSKICH

dr Jan Golba, Prezes Zarządu SGU RP, Burmistrz Muszyny

Panel I. Wystąpienie wprowadzające: Czy uzdrowiska i ich potencjał dają szansę rozwoju nowych form leczenia uzdrowiskowego oraz turystyki zdrowotnej?

W Europie mamy ok. 1500 różnego rodzaju uzdrowisk, gdzie wypoczywa się i leczy, wykorzystując właściwości lecznicze klimatu, korzysta się z rekreacji wodnej, leczy się leczniczymi wodami mineralnymi i peloidami, a także wypoczywa i korzysta z rekreacji.

Zgodnie z definicją – Lecznictwo uzdrowiskowe to zorganizowana działalność polegająca na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej, prowadzona w uzdrowisku przez zakłady lecznictwa uzdrowiskowego albo poza uzdrowiskiem w szpitalach

i sanatoriach znajdujących się w urządzonych podziemnych wyrobiskach górniczych, przy wykorzystaniu warunków naturalnych: właściwości naturalnych surowców leczniczych, właściwości lecznicze klimatu, w tym talassoterapia i subterraneoterapia, oraz właściwości lecznicze mikroklimatu, oraz zabiegi z zakresu fizjoterapii (definicja legalna).

Przytoczona definicja podkreśla dwie główne cechy lecznictwa uzdrowiskowego. Po pierwsze prowadzone jest ono w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, do których należą: szpitale uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe, przychodnie uzdrowiskowe. Zakłady te muszą być zlokalizowane na obszarze uzdrowiska. Po drugie wykorzystuje warunki naturalne: właściwości naturalnych surowców leczniczych, takich jak: wody lecznicze, torfy lecznicze zwane borowinami oraz gazy lecznicze (dwutlenek węgla, siarkowodór, radon). Istotną rolę

w leczeniu uzdrowiskowym odgrywają również czynniki środowiskowe, takie jak: klimat i mikroklimat danej miejscowości uzdrowiskowej oraz warunki krajobrazowe, które sprzyjają leczeniu ludzi chorych.

Współcześnie należy myśleć o uzdrowiskach, jako efektywnie prosperujących przedsiębiorstwach, które wspierają gospodarkę kraju, stymulując rozwój lokalny i regionalny. Istotną rolę w tej kwestii powinno odegrać wykorzystanie bogatych zasobów surowców leczniczych do rozwijania produktów innowacyjnych i kompleksowych produktów turystyki zdrowotnej i rekreacyjnej, stanowiących podstawę polskiej marki uzdrowiskowej.

Na podstawie danych zebranych za rok 2016 wiemy, że w lecznictwie uzdrowiskowym zatrudnionych jest 16,5 tys. osób. Natomiast w otoczeniu uzdrowiskowym (turystyka, rekreacja, gastronomia, transport, handel,

usługi, kultura itp.) zatrudnionych jest już ponad 85 tys. osób. Liczba łóżek sanatoryjnych w uzdrowiskach wynosi ponad 44 000. Wielokrotnie wyższa jest liczba łóżek hotelowych – ok. 220 000. Do uzdrowisk przyjeżdża rocznie 737 000 kuracjuszy. Liczba udzielonych noclegów turystycznych w uzdrowiskach wynosi rocznie – ok. 20 mln.

W Polsce funkcjonuje obecnie 46 uzdrowisk (45 statutowych, 1 sanatorium uzdrowiskowe w urządzonym podziemnym wyrobisku górniczym) zlokalizowanych na terenie 13 województw. Na terenie uzdrowisk działają 277 zakłady lecznictwa uzdrowiskowego w tym: 48 szpitali uzdrowiskowych, 196 sanatoriów, 15 przychodni uzdrowiskowych, 18 samodzielnych zakładów przyrodolecznictwa. Łącznie we wszystkich zakładach lecznictwa uzdrowiskowego znajduje się 44,1 tysiąca łóżek w tym: 8,3 tys.

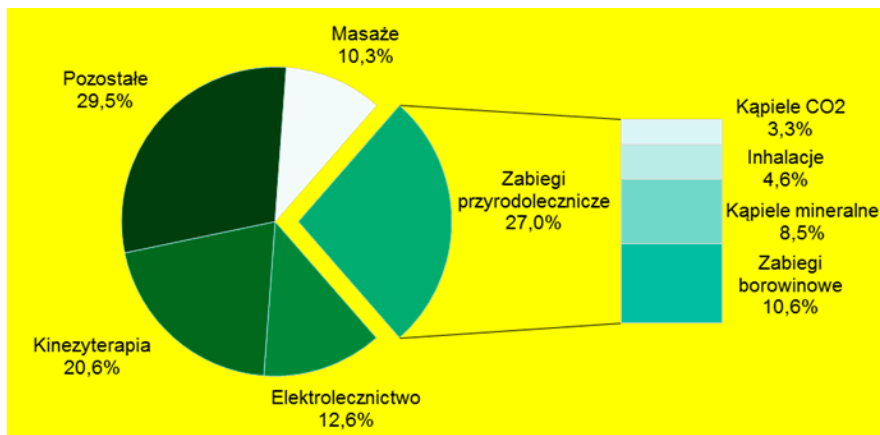
łóżek w oddziałach szpitalnych i 35,8 tys. łóżek w oddziałach sanatoryjnych. Rocznie w uzdrowiskach leczy się 763,4 tysiące osób, które korzystają z ok. 37 mln zrealizowanych zabiegów rocznie.

Potencjał uzdrowisk – liczba zabiegów

Struktura wykorzystywanych zabiegów w uzdrowiskach jest różna i zależy od wielu czynników. W 2016 r. w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego wykonano 36,9 mln różnorodnych zabiegów leczniczych (o 3,9% więcej niż przed rokiem). W uzdrowiskach najczęściej udzielano zabiegów przyrodolecznictwa (27%), wśród których dominowały zabiegi oparte na naturalnych surowcach leczniczych np. zabiegi borowinowe (10,6%) oraz kąpiele mineralne (8,5%). Popularne były również zabiegi kinezyterapii (20,6%) i elektrolecznictwo (12,6%) oraz masaże (10,3%).

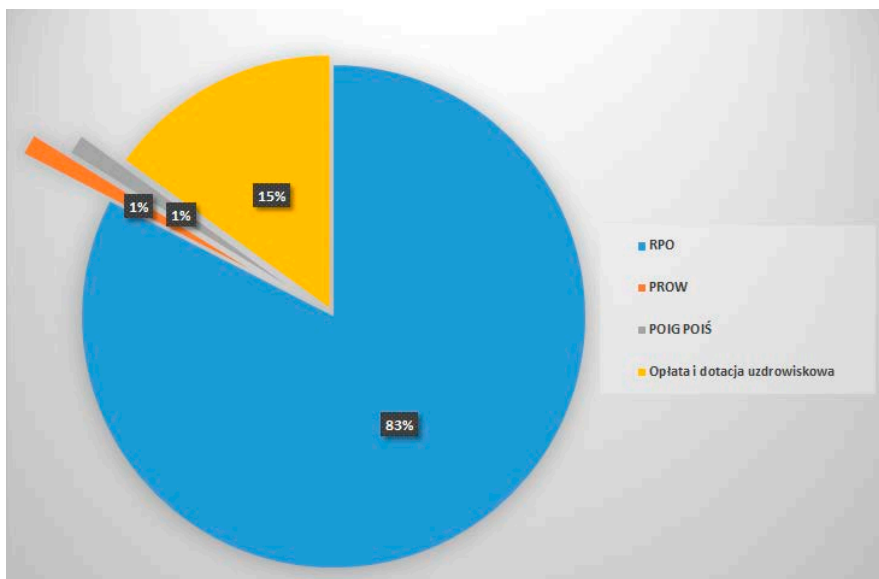

Wykorzystanie % zabiegów leczniczych wykonywanych w zakładach lecznictwa uzdrowiskowego

Źródło: Główny Urząd Statystyczny [www.stat.gov.pl]

Ogółem nakłady na infrastrukturę uzdrowiskową, turystyczną i kulturalną w uzdrowiskach w latach 2007-2017

Kwota inwestycji w gminach uzdrowiskowych wyniosła prawie 7 mld PLN

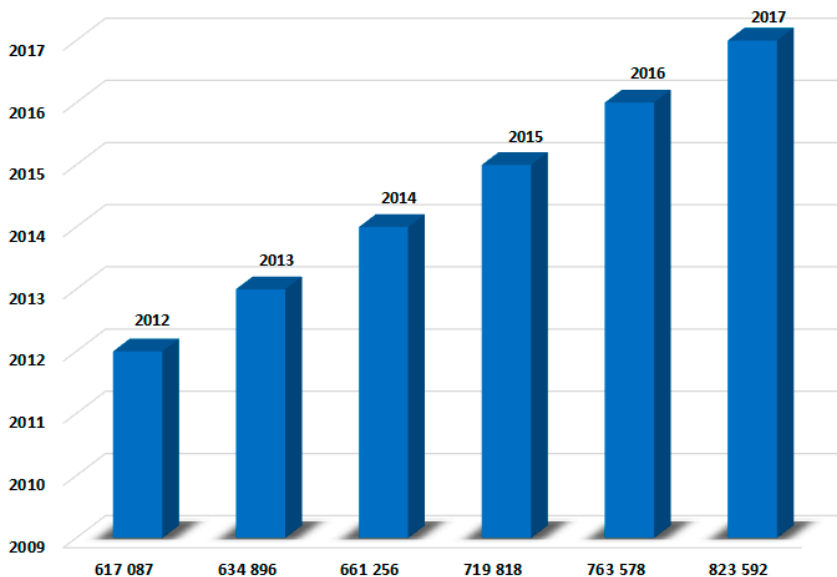
Na przestrzeni ostatnich lat w infrastrukturę uzdrowiskową, turystyczną i kulturalną uzdrowisk zainwestowano ze środków unijnych i krajowych prawie 7 mld zł. Odpowiednie wykorzystanie środków przyczyniło się do wzrostu konkurencyjności polskich uzdrowisk w stosunku do uzdrowisk europejskich. Możemy śmiało konkurować zarówno pod względem oferty, jakości i standardów oferowanych usług, a nawet bazy hotelowej i infrastruktury uzdrowiskowej.

Dzisiejsze uzdrowiska, to uzdrowiska wielofunkcyjne, świadczące

różnorodne usługi poczynając od leczniczych usług uzdrowiskowych, a na turystyce uzdrowiskowej, spa, wellness, beauty kończąc.

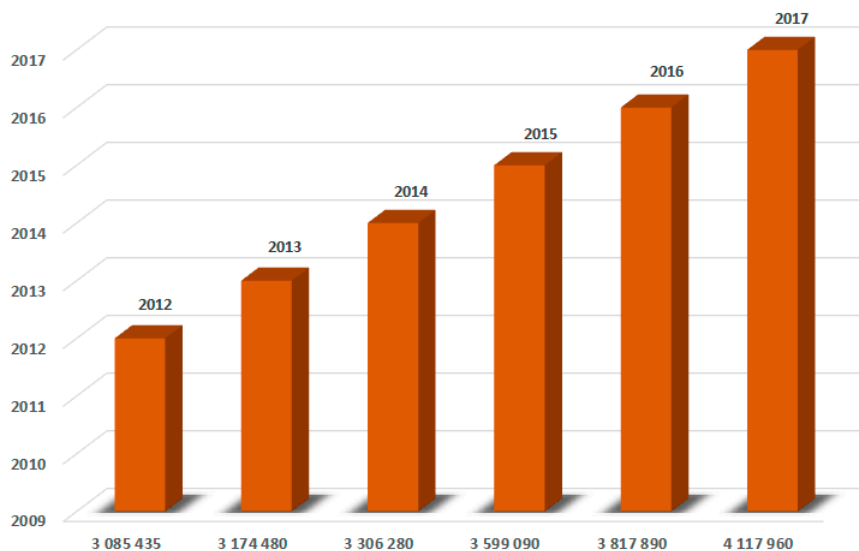
Systematycznie wzrasta liczba turystów korzystających z zakładów uzdrowiskowych. Przy braku możliwości spędzenia 2-3 tygodni w sanatorium uzdrowiskowym, to właśnie pobyty krótkie zdobyły sobie zagorzałych zwolenników. Przeważają wyjazdy weekendowe i kilkudniowe, które w krótkim czasie pozwalają zregenerować siły i przygotować się do kolejnych wyzwania dnia codziennego.

Turyści korzystający z zakładów uzdrowiskowych w latach 2012-2017

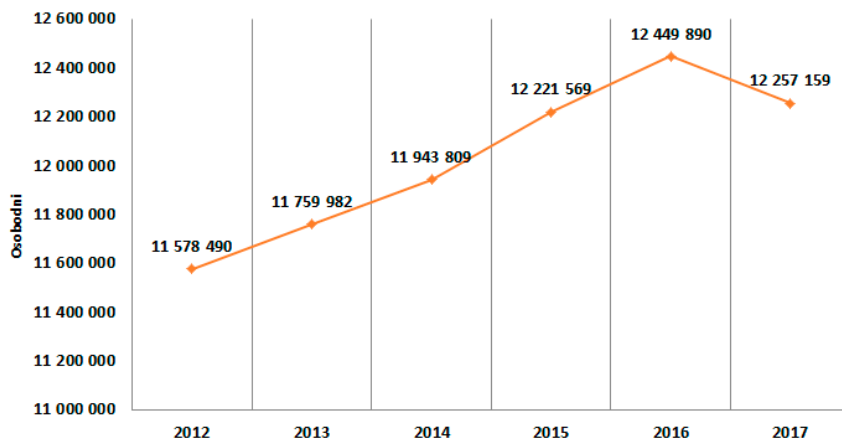
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Turyści korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w uzdrowiskach w latach 2012-2017

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Łączna liczba dni pobytu kuracjuszy/pacjentów w latach 2012-2017 (osobodni)

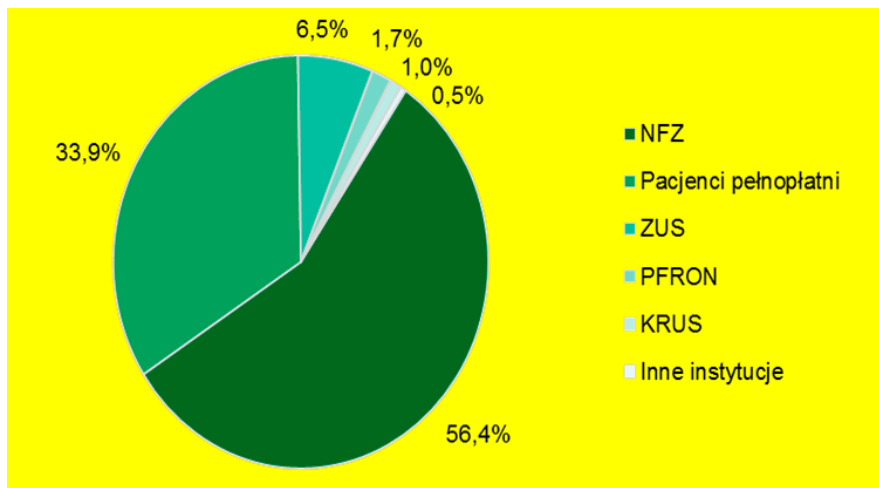

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL strona GUS

Na podstawie danych dostępnych za 2016r. widać, że w przeważającej części klientami uzdrowisk są nadal pacjenci dofinansowani ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia – 56,4%. Systematycznie wzrasta

liczba pacjentów przyjeżdżających do uzdrowisk pełnopłatni e – 33,9 %, wszystkich klientów. Niewielki % stanowią pacjenci dofinansowani przez ZUS (6,5%), PFRON (1,7%), KRUS – 1,0% i inne dofinansowania – 0,5%.

Potencjał uzdrowisk – struktura klienta

Źródło: Główny Urząd Statystyczny [www.stat.gov.pl]

Potencjał uzdrowisk – struktura klienta

Omawiana sytuacja wymusza na polskich przedsiębiorcach wzrost jakości oferowanych produktów (wyrobów i usług), podnoszenie standardu obiektów uzdrowiskowych i turystycznych, zmianę sposobu i warunków żywienia, a także zwiększenie różnorodności oferowanych świadczeń oraz zapewnienie bezpieczeństwa.

Uzdrowiska charakteryzuje zróżnicowana struktura właścicielska:

obecnie właścicielami sanatoriów i szpitali uzdrowiskowych są w większości osoby prywatne (między innymi sprywatyzowano 16 dawnych Uzdrowiskowych Przedsiębiorstw Państwowych), 8 przedsiębiorstw skomunalizowano (właścicielami są samorządy wojewódzkie), 2 spółki (w Krynicy-Zdroju i w Rabce-Zdroju) są nadal własnością Skarbu Państwa. Działalność leczniczą w uzdrowiskach prowadzą ponadto Ministerstwo Obrony Narodowej, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Kasy Rolniczego

Ubezpieczenia Zdrowotnego oraz sanatoria branżowe.

Współczesne trendy w gospodarce uzdrowiskowej wymuszają wyjście poza świadczenie usług związanych tylko z lecznictwem uzdrowiskowym oraz profilaktyką.

Uzdrowiska polskie to miejsca o nie-wykorzystanym potencjale. Mocne strony polskich uzdrowisk to m.in.: dobra marka polskich uzdrowisk, wielowiekowa tradycja polskiego lecznictwa uzdrowiskowego, wykorzystywanie w procesie leczenia zabiegów przyrodoleczniczych; różnorodność naturalnych surowców leczniczych (wody, gazy, peloidy); różnorodność profili leczniczych; olbrzymi potencjał zabiegowy; wykwalifikowana i doświadczona kadra medyczna; bardzo dobra infrastruktura uzdrowiskowa i turystyczna; wysoko rozwinięta infrastruktura ekologiczna i komunalna; duży potencjał miejsc noclegowych i zróżnicowana standardowo baza hotelowa; bogata oferta turystyczna, rekreacyjna, sportowa i kulturalna.

Niestety, uzdrowiska mają też swoje słabe strony, które skutecznie ograniczają wykorzystanie ich potencjału. Są to m.in.: brak precyzyjnego określenia roli lecznictwa uzdrowiskowego w polskim systemie opieki rehabilitacyjnej; brak spójności i klarowności systemu opieki rehabilitacyjnej w Polsce (różne świadczenia realizowane w ramach NFZ (rehabilitacja lecznicza i lecznictwo uzdrowiskowe), ZUS, wieloprofilowość uzdrowisk);

brak specjalizacji zakładów lecznictwa uzdrowiskowego; brak standaryzacji usług (zróżnicowany potencjał w poszczególnych zakładach lecznictwa uzdrowiskowego, zróżnicowana jakość usług); brak rekomendacji AOTM dla świadczeń z zakresu lecznictwa uzdrowiskowego; wolne tempo uzyskiwania przez podmioty uzdrowiskowe krajowych i międzynarodowych certyfikatów systemów jakości, akredytacji, ISO i HACCP; wysokie koszty działalności, niedofinansowanie, niska rentowność głównych źródeł dochodu zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (NFZ/ZUS): brak środków na rozwój, modernizację czy standaryzację oraz niewystarczająca aktywność władz regionalnych w niektórych regionach kraju w sferze działalności wspierającej uzdrowiska i turystykę uzdrowiskową.

Zagrożenia dla uzdrowisk. Rzeczywiste czy urojone? Od pewnego czasu nasilają się ataki na uzdrowiska, kwestionuje się skuteczność, celowość stosowania i zasadność finansowania metod przyrodoleczniczych. Kolejny problem to niedofinansowanie lecznictwa uzdrowiskowego (ograniczenie nakładów na lecznictwo uzdrowiskowe, zaprzestanie finansowania świadczeń). Od wielu lat obserwujemy systematyczne nieuwzględnienie w stawce osobodnia środków na rozwój zakładów lecznictwa uzdrowiskowego (podniesienie standardu obiektu); istniejące niedobory kadrowe (lekarze specjaliści, pielęgniarki, fizjoterapeuci, ...); kwestionowanie jakości walorów balneologicznych i bioklimatycznych uzdrowisk

(np. walorów surowców leczniczych, jakości powietrza, itp); wzrost konkurencyjności uzdrowisk europejskich (opieka transgraniczna); wzrost konkurencji w postaci obiektów komercyjnych świadczących usługi substytucyjne (ośrodki „SPA & Wellness”, ośrodki „rehabilitacyjne”) niepodlegających tożsamym restrykcjom i regulacjom prawnym; powstające substytuty uzdrowisk – tzw. „uzdrowiska miejskie” np. w Warszawie, w Krakowie (Nowa Huta).

Niezbędnym determinantem rozwoju uzdrowisk to przede wszystkim precyzyjne określenie roli lecznictwa uzdrowiskowego w polskim systemie opieki zdrowotnej. Kolejne determinanty to m.in.: wykorzystanie trendów demograficznych (wzrost długości życia, wzrost liczby dzieci); tworzenie specjalistycznych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego w ramach wybranych kierunków leczniczych; wprowadzenie szerokiej standaryzacji usług; pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych na rozwój infrastruktury uzdrowiskowej; wspólna dbałość o wizerunek uzdrowisk (Państwo, samorządy, organizacje uzdrowiskowe, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego); podnoszenie standardu obiektów uzdrowiskowych, wzrost jakości oferowanych usług, zwiększenie różnorodności oferowanych świadczeń, wprowadzanie innowacyjnych metod terapii;

opieka transgraniczna – uzdrowiska jako polski medyczny produkt markowy; nadanie odpowiedniej rangi dla uzdrowisk geotermalnych; promowanie prozdrowotnego stylu życia, wspieranie inicjatyw związanych z aktywnością fizyczną seniorów; rozwijanie i wspomaganie działalności promocyjnej uzdrowisk.

Turystyka zdrowotna – świadome i dobrowolne udanie się na pewien okres do miejscowości posiadającej status uzdrowiska w czasie wolnym od pracy, mając na celu utrzymanie lub polepszanie swojego stanu zdrowia poprzez wypoczynek fizyczny i psychiczny z wykorzystaniem balneoterapii (czyli metod korzystania z wód leczniczych i peloidów oraz z warunków klimatycznych w celach leczniczych i profilaktycznych) oraz przez oderwanie się od szkodliwych wpływów otoczenia stałego pobytu i niehigienicznego trybu życia (jedna z definicji).

Zgodnie z powyższym podstawowym zadaniem turystyki zdrowotnej jest dążenie do regeneracji organizmu człowieka. Ma ona na celu przyczynienie się do poprawy stanu zdrowia psychicznego, jak i fizycznego. Jest nakierowana na ludzi zdrowych, którzy chcą poddać się różnym zabiegom i kuracjom sprzyjającym zachowaniu zdrowia i urody.

Źródło: J. Rab-Przybyłowicz, *Produkt turystyki medycznej*, wyd. Difin, Warszawa 2014

Rozwój turystyki zdrowotnej związany jest ze wzrostem świadomości człowieka w zakresie konieczności dbania o własne zdrowie i sylwetkę, a także modą na aktywne spędzanie wolnego czasu. Turystyka zdrowotna staje się powoli globalnym przemysłem, z szerokim gronem kluczowych interesariuszy obejmujących m.in. dostawców usług medycznych (np. kliniki, uzdrowiska, spa), pośredników turystyki medycznej (brokerów), ubezpieczycieli, hotelarzy, firmy transportowe. Przyjmuje się, że zakres turystyki zdrowotnej obejmuje turystykę uzdrowiskową.

Najczęściej występujące formy i motywy uprawiania turystyki zdrowotnej to: rekonwalescencja po przebytych chorobach i urazach; pragnienie zniwelowania negatywnych skutków stresu; zabiegi odmładzające i konserwujące urodę (właściwe dla obu płci), w tym chirurgia plastyczna; walka z nałogami; poprawa stanu zdrowia dzięki poddaniu się specjalistycznym zabiegom lub operacjom w warunkach relaksu i w środowisku nieprzypominającym warunków szpitalnych; moda na korzystanie z coraz bardziej różnorodnej i niekonwencjonalnej oferty profilaktyki

zdrowotnej; znudzenie tradycyjną ofertą turystyczną w przypadku osób zamożnych w średnim wieku, które „wszędzie były” i „wszystko widziały”.

Czynniki ekonomiczne rozwoju turystyki zdrowotnej to m.in.: **czynniki ogólnogospodarcze** (sytuacja ekonomiczna kraju, struktura społeczna kształtowana pod wpływem sytuacji gospodarczej państwa); **czynniki dochodowe** (realny dochód, fundusz konsumpcji swobodnej, oszczędności, kredyty i pożyczki) i **czynniki cenowe** (użyteczność usług turystyki zdrowotnej, relacje cenowo-jakościowe usług zdrowotnych).

Wśród **czynników społeczno-psychologicznych** wyróżniamy np.: **czas wolny** (dostosowanie czasu pobytu do segmentów gości, znajomość terminów wczasów i urlopów dla dzieci i dorosłych); **czynniki demograficzne** (wzrost liczby ludzi starszych, struktura ludności według aktywności zawodowej, wielkość rodziny, wiek, struktura zawodowa społeczeństwa); **czynniki geograficzne** (miejsce zamieszkania, wielkość ośrodka emisji turystycznej, odległość między ośrodkami emisji a destynacji turystyki zdrowotnej, uwarunkowania etniczno-sentymentalne); **determinanty industrializacyjne, czynniki urbanizacyjne; czynniki kulturalne** (poziom wykształcenia, wykorzystanie czasu wolnego); **czynniki motywacyjne** (poprawa zdrowia, odpoczynek, rekreacja psychofizyczna, relaks) oraz **czynniki pozaekonomiczne** (wzrost

świadomości prozdrowotnej i ekologicznej, moda, efekt demonstracji).

Równie ważne są czynniki podażowe: **uwarunkowania polityczne turystyki zdrowotnej** (regulacje prawne w zakresie turystyki i lecznictwa uzdrowiskowego oraz formalności granicznych, rozwój turystyki socjalnej, umowy międzynarodowe w zakresie turystyki zdrowotnej, opracowanie planów rozwoju turystyki zdrowotnej w ramach ogólnokrajowych planów rozwoju społeczno-gospodarczego); **uwarunkowania transportowe** (udział poszczególnych gałęzi w obsłudze ruchu turystyki zdrowotnej, wskaźnik motoryzacji indywidualnej na danym rynku, powiązanie sieci transportowej między regionami emisji i recepcji turystycznej, dostosowanie transportu do osób niepełnosprawnych); **infrastruktura stricte turystyczna; organizatorzy turystyki zdrowotnej; czynniki typu „konsument – nabywca”** (motywy i cele podróży, udział turystyki zdrowotnej w popycie turystycznym); **czynniki typu „przedsiębiorstwo”** (udział różnej wielkości firm turystycznych w podaży turystycznej, system obciążeń podatkowych, alternatywne możliwości inwestycyjne, koszty produkcji i siły roboczej); **czynniki typu „państwo”** (system interwencji państwa w rozwoju gospodarki, międzynarodowe stosunki polityczne i gospodarcze sprzyjające rozwojowi turystyki zdrowotnej).

Źródło: Lewandowska (2007).

W gminach uzdrowiskowych funkcjonuje bardzo dobrze rozbudowana baza turystyczna (sanatoria, hotele, pensjonaty, kwatery prywatne), udostępniająca w sumie około 220.000 miejsc dla turystów. Baza turystyczna uzdrowisk jest także potencjalnym zapleczem noclegowym dla turystyki zdrowotnej, uzdrowiskowej i uzdrowiskowego leczenia ambulatoryjnego.

Jakie są motywy przyjazdów turystów zagranicznych do Polski?

Niemcy przyjeżdżają do nas na pobyty rehabilitacyjne i uzdrowiskowe, w celu skorzystania z oferty zabiegów stomatologicznych, okulistycznych. Kuracjusze z Wielkiej Brytanii cenią sobie możliwość skorzystania z oferty doskonałej jakości zabiegów stomatologicznych, medycyny estetycznej, spa i wellness.

W kręgu zainteresowania turystów z krajów skandynawskich, (Norwegia, Szwecja, Dania) są pobyty rehabilitacyjne, zabiegi stomatologiczne, medycyna estetyczna oraz spa i wellness. Kuracjusze z Rosji, Białorusi i Ukrainy korzystają z usług specjalistycznych (kardiochirurgia, ortopedia, neurologia, rehabilitacja, ginekologia, okulistyka, diagnostyka).

Turystyka zdrowotna – jest zagrożeniem dla leczenia uzdrowiskowego czy jedynie jego uzupełnieniem?

A może turystyka zdrowotna, w całości lub niektóre jej rodzaje, może funkcjonować w uzdrowiskach niezależnie od leczenia uzdrowiskowego? Czyli obok niego.

Czy turystyka zdrowotna zagraża uzdrowiskom lub je deprecjonuje?

